

1 | Năzdrăvanul

A fost odată un băiat. De mare ispravă nu era năzdrăvanul – cel mai mult pe lume îi plăcea să doarmă, să mănânce și să se țină de șotii.

Într-o duminică dimineață, părinții băiatului se pregăteau să meargă la biserică. „Ce bine! O să pot trage cu pușca tatei fără să mă ia nimeni la rost“, își zise în sinea lui.

Însă tatăl parcă îi ghici gândurile:

— Dacă nu vrei să mergi cu noi la biserică, să faci bine să citești predica singur acasă! zise el.

Mama îi aduse de îndată ceaslovul și îl deschise la predica zilei.

— Paisprezece pagini și jumătate, spuse ea. Tata o să te-asculte la fiecare pagină, așa că dă-i bătaie dacă vrei s-apuci să buchisești tot până ne întoarcem!

În sfârșit, plecară spre biserică. Aerul era proaspăt și mugurii se ițiseră pe crengi. Apele troienelor topite umpleau șanțurile, iar pe marginea lor înflorise deja păpădia. Mama și tata s-ar fi dus

bucuroși și mulțumiți la slujbă în dimineața aceea frumoasă dacă n-ar fi avut grija băiatului. Era leneș și prostănac, n-avea chef să învețe nimic la școală, ba mai mult, era nemilos cu animalele și dușmănos cu oamenii.

— De i-ar îmblânzi Domnul firea! oftă mama deznădăjduită. Altfel praful se alege și de el, și de noi!

Rămas singur, băiatul își spuse că ar fi bine să fie ascultător de data aceasta și se puse pe citit. Începu să turuie cu voce tare, dar, cum îndruga

el acolo, îl apucă toropeala și nu se mai putu ține să nu ațipească.

Deodată, un zgomot ușor îl trezi. Chiar în fața lui, sprijinită de fereastră, era așezată o oglinjoară și, în ea, văzu că lacătul de la cufărul vechi și frumos al mamei era spart. Pe marginea cufărului ședea un pitic și se uita curios nevoie mare la po-doabele din sipet.

Băiatul fu tare uimit de așa arătare, dar nicidecum înfricoșat, doar era atât de mititel! Ce-ar fi să râdă nițel de pitic? Apucă plasa de prins fluturi și haț, îl prinse. Biata făptură, trezindu-se trântită în plasă, începu să-l roage stăruitor pe ștregar să-i dea drumul:

— Numai noroc v-am adus ani de-a rândul, zise piticul. De-mi dai drumul, o lingură de argint și-un ban de aur primești în dar!

Băiatul se înduplecă atunci, dar, când să se cațăre piticul afară din plasă, poznașului îi dădu prin cap că ar putea să-i ceară lucruri mai de preț. Odată scutură plasa și-l aruncă pe moșneguț înapoi înăuntru. Însă, cât ai clipi, băiatul se pomeni cu o palmă așa de strașnică, de simți că-i crapă capul și căzu fără simțire la pământ.

Când își veni în fire, băiatul era din nou singur în odaie. Cufărul avea lacătul pus, plasa de prins fluturi era la locul ei în cui, însă obrazul tare îi mai

ardea. Așadar nu vis fusese ce pățise el. „Mai bine termin de buchisit predica aia“, își zise el și se îndreptă spre masă.

Dar cum se făcea că, dintr-odată, era nevoit să facă atât de mulți pași?

Era ca și cum odaia se mărise. Fu silit să se cațere ca să poată ajunge sus în jilț și să se cocoațe pe un braț ca să poată vedea peste tăblia mesei. Iar ca să poată citi, năzdrăvanul trebui să se suie pe carte!

Buchisi el vreo două rânduri, apoi ridică privirea și zări oglinjoara de pe pervazul ferestrei.

— Ia te uită, încă un pitic! strigă el, căci în luciul oglinzii văzuse limpede un prichindel cu nădragi și scufie. Și e îmbrăcat ca mine! mai zise el, bătând uimit din palme.

Prichindelul din oglindă bătu și el din palme în același timp. Atunci băiatul începu să se ciupească, să se tragă de păr – piticul din oglindă făcu întocmai. Ștregarul dădu roată oglinzii să vadă dacă e cineva ascuns acolo. Nici urmă de pitic! Abia atunci îl apucă o spaimă grozavă, căci pricepu că piticul îl fermecase, iar prichindelul din oglindă era chiar el.

„Dacă aștept puțin, mă fac om la loc, cu siguranță!“ își zise și închise ochii.

Dar vai, tot de-o șchioapă era când îi deschise iar!

— Trebuie să-l îmbenez pe pitic! strigă el deznădăjduit și începu să caute după dulap și pe sub sofa, dar nici urmă de pitic.

Îl podidi plânsul și făgădui să nu se mai țină de șotii niciodată, să nu mai fie răutăcios, să nu mai adoarmă cu cartea în față. Numai de l-ar face din nou om și o să fie un băiețel ascultător, vrednic și bun cu toată lumea.

Însă toate făgăduielile fură în zadar.

Să fie oare în grajd piticul? Ușa casei era întredeschisă, așa că se strecură afară. În tindă găsi o pereche de saboți de lemn mititei. Piticul se gândise, vezi bine, că tărașenia asta o să dureze ceva, de vreme ce-i vrăjise și saboții.

Când ieși în grădină, un stol de vrăbii dădu cu ochii de el și începu să ciripească:

— Cip-cirip! Ia uite-l pe Nils găscarul! Ia uite-l pe Nils Degețel! Nils Holgersson Degețel!

Se iscă apoi o zarvă nemaipomenită.

— Cucuriguuuuu! cântă cocoșul. Așa-i trebuie, să mai vină acum să mă tragă de creastă dacă-i dă mâna!

— Cot-cot-cot-cotcodac! cotcodăciră și găinile. Așa-i trebuie, așa-i trebuie!

Uluit, băiatul rămase țintuit locului și ascultă.

— O fi din cauză că sunt pitic, de înțeleg graiul orătăniilor? murmură el gânditor.

Azvrâli o piatră înspre păsări și țipă:

— Ia mai țineți-vă clonțul, urâcioaselor!

Însă păsările nu se mai temeau de el defel și nu se potoliră până nu-l văzură pe motan venind tiptil.

— Pisicuță, pis, pis, pis, ia spune-mi tu, unde se ascunde piticul? întrebă băiatul.

Motanul zise blând și binevoitor:

— De știut, știu prea bine unde sălășluiește piticul!

Însă, cu o sclipire tăioasă, adăugă:

— Dar de ce aş vrea să te-ajut, după ce m-ai tras de coadă de atâtea ori?

Scos din sărite, băiatul uită cât de mic era acum.

— Ia pofteşte, jupâne, să te mai trag o dată! se răţoi el şi se repezi la motan.

Cât ai clipi, motanul se năpusti şi el spre băiat, îl trânti la pământ şi îşi propti ghearele în pieptul lui. Cu gura căscată cât era de mare, şuiera şi scuipa, iar ochii îi scânteiau ca jăraticul. Băiatul fu încredinţat că i-a sunat ceasul şi începu să strige după ajutor. Dar nu era nici ţipenie de om prin preajmă. În cele din urmă, motanul îi dădu drumul.

— Aşa! Acum sper c-ai priceput cine-i ăl mai mare şi mai tare! zise el şi, preschimbându-se pe dată în mîţa blîndă şi ascultătoare de mai înainte, se îndepărtă.

În grajd se iscaser aşa o hărmălaie, mugete şi tropăit de copite, de ziceai că sunt pe puţin treizeci de vaci.

— Muuu! mugi Rozica atunci când intră băiatul. Ce bine că mai e dreptate pe lume!

Nils încercă să întrebe din nou de pitic.

— Ia fă-te-ncoace, să vezi cum joci pe coarneau mele! zise Steluţa.

— Hai şi aici, să-ţi iei răsplata pentru viespea pe care mi-ai vîrât-o în ureche! strigă şi Lilica.

— Poftește și pe la mine, că ți-am rămas datoare pentru toate dățile în care ai tras scăunelul de sub biata maică-ta când ne mulgea! Și pentru piedicile pe care i le-ai pus când ieșea cu ciubărul plin cu lapte și pentru toate lacrimile pe care le-a vărsat sărmana din cauza ta! zbieră din nou Rozica.

Fiind cea mai bătrână vacă din grajd, Rozica avu-
sese mult de-a face cu poznașul și era foc și pară.

Băiatul încercă să îngaime că îi părea tare rău de toate năzbâtiile și că avea să fie cuviincios de acum înainte, numai să-i spună unde-l găsește pe pitic. Însă văcuțele dădură din cap și încercară să-l împungă cu coarnele. Pricepu că era mai bine să-și ia tălpășița.

Ieși abătut afară. Era limpede că nu avea să găsească în ograda lor pe nimeni care să-l ajute să dea de pitic. De altminteri, și de l-ar fi găsit, nu prea știa la ce i-ar folosi.

Se cățără pe zidul lat de piatră ce înconjura gospodăria și se așeză să cugete. Ce-o să se aleagă de el dacă nu-și mai recapătă înfățișarea de om? Ce-o să zică mama și tata când se întorc de la biserică? Tot satul o să se minuneze de așa arătare.

Era tare deznădăjduit flăcăul nostru. Nu mai era om ca toți oamenii, ci o stârpitură. Nu mai putea să se joace laolaltă cu alți băieți, să moștenească gospodăria părinților și, de bună seamă, nicio fată nu o să vrea să se mărite cu el.

Se uită spre casa părintească. Altor le părea, poate, mică și sărăcăcioasă, dar pentru el era acum mult prea mare – o gaură în podeaua grajdului ar fi fost mai potrivită. Nu mai avea nicio bucurie pe lume.

Era o vreme neasemuit de frumoasă, nicidecum nu-i fusese dat să vadă un cer mai azuriu! Soseau păsările călătoare. Zburaseră peste Marea Baltică și se îndreptau spre miazănoapte. Erau, fără îndoială, de multe neamuri, dar Nils nu recunoscuse decât găștele sălbatice care zburau pe două șiruri lungi, împreunate la un capăt. Le auzi strigând acolo, în înaltul cerului:

— Spre munte! Spre munte zburăm!

Văzându-și în ogradă suratele domestice, găștele sălbatice se lăsară aproape de pământ și începură să le îndemne:

— Haideți cu noi! Haideți! Spre munte, spre munte!

Însă găștele din ogradă răspunseră cumiți:

— Ne e bine aici, ne e bine aici!

Era, așadar, o zi nespuse de frumoasă, cu un văzduh atât de limpede, că trebuie să fi fost o adevărată plăcere pentru păsări să zboare. Cu fiecare stol de găște sălbatice ce trecea, suratele de curte erau parcă și mai tulburate și fâlfâiau din aripi de parcă ar fi vrut să se avânte și ele în zbor.

— Nu fiți nesăbuite! zise mama găscă cea bătrână. Zburătoarele astea știu prea bine cum e să înduri foamea și frigul!

Chemarea găștelor sălbatice îi trezi însă un dor de ducă de nestăpânit unui găscan mai tinerel. Un alt cârd trecu pe deasupra lui și-l îmbie:

— Hai cu noi! Hai cu noi!

Atunci găscanul strigă:

— Vin și eu! Vin și eu!

Își desfăcu aripile și încercă să se ridice, dar, cum nu era obișnuit să zboare, căzu grămadă la pământ. Gâștele sălbatice se întoarseră din drum și bătură mai domol din aripi, să vadă dacă găscanul se învrednicește să se înalțe până la ele.

Cum stătea el acolo pe zidul gospodăriei, Nils găscarul auzi toată zarva și își zise: „Nu mică-i paguba de scapă gânsacul din ogradă. Tata și mama ar fi tare mâhniți dacă se pierde păsăroiul.“

Și, din nou, băiatul nostru uită cât de mic și de neputincios era acum. Se repezi la cârdul din ogradă și se agăță cu brațele de gâtul găscanului.

— Mai pofteste, dară, să-ți iei zborul, dacă poți! strigă el.

Dar taman atunci găscanul se dumirise cum se poate ridica de la pământ. Și, cum nu mai avea

vreme să se descotorosească de băiat, își luă zborul cu tot cu Nils.

Se înălțară atât de iute, că pe flăcău îl luă amețeala. Până să-și vină în fire și să-i dea drumul gâscanului, erau atât de sus, că praful s-ar fi ales de el dacă ar fi căzut. Tot ce mai putu face fu să se cocoațe pe spinarea gâscanului, ca să stea mai bine. Dar chiar și așa, cu greu se putea ține de păsăroi, căci gâscanul avea pene lucioase și dădea strașnic din aripi. Nils fu nevoit să-și înfigă adânc mâinile în puf și pene, ca să nu alunece.

